

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2017./V. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!

2017 decemberében járunk, az idei utolsó Mendei Híradót tartja kezében az olvasó. Az idő már igencsak fagyos, az első hópihéék is megérkeztek. Talán az év végén tudunk szakítani néhány órát arra, hogy átgondoljuk az elmúlt évet, terveket szőjünk a jövőre.

Mint polgármester engedjék meg, hogy néhány gondolatban összefoglaljam a 2017-es esztendő történéseit. Úgy gondolom, hogy a napi működés gondoljai mellett igen jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre annak érdekében, hogy még otthonosabbá tegyük szeretett településünket, Mendét. Ami tavaly még csak álom volt, ma már valóság és természetes, de azért néha eszünkbe jut, hogy mennyit szenvedtünk településünk földútjain. 2017-ről joggal elmondhatom, az útépitések éve volt. Több mint 380 millió forintot költöttünk 6 project keretében arra, hogy jobb utakon járassunk. Ezen, illetve a korábbi fejlesztések eredményeképpen nem csak komfortosabb lett a településünk, hanem az ingatlanok értéke is milliós nagyságrendekkel megemelkedett. Településünk ingatlanközvetítői ebben megerősítettek, valamint arról tájékoztattak, hogy szinte már elfogyott az értékesíthető ingatlanok száma, ami pedig még

eladás alatt van annak az ára messze magasabb, mint az elmúlt években. Ez nem csak az országos áremelkedésnek tudható be, hanem a település folyamatos fejlesztésének is, amiben kiemelkedő szerepet kap az utak aszfaltburkolattal történt bevonása. Tudom, van még néhány utca, amelyik ki-

maradt, jelenleg azon dolgozunk, hogy jövőre ezeket az utcákat is fel tudjuk újítani. Az utakhoz kapcsolódóan közmunkaprogram keretében több utcában járdát építettünk, amely programot jövőre is folytatni kívánunk. A célunk az – hiszen megígértük-, hogy 2018. év végére minden út a településen aszfalt burkolattal legyen ellátva.

Az utakon kívül 2017 az energetikai korszerűsítések éve is volt. Felújítás keretében leszigeteltük és nyílászárót cseréltünk az iskolában, a polgármesteri hivatalban, a pusztaszentistváni óvodában. Ezen épületekre napemem is került annak érdekében, hogy kevesebb legyen a villanyszámla. A fenti intézmények vezetői a levegő lehűlését követően már pozitív visszajelzéssel éltek, mely szerint a gyerekek elmondása szerint a szél már nem süvit be az ablak alatt, nem kell pulóverben ülni az órákon.

KARÁCSONYI KÖSZÖNTŐ

Jelenleg energetikailag korszerűsítjük a „Zöld Patak vendéglőt”, valamint a volt pusztaszentistváni iskola új szárnyát. A beruházás 2018 elejére fejeződik be. Ezen beruházások összértéke 340 millió forint.

A nyár folyamán önerőből teljesen felújítottuk a pusztaszentistváni óvoda bel-sejét, annak érdekében, hogy a jövő generáció még jobban érezze magát napközben. A változás és komfortérzetük szemmel látható és érezhető.

2017-ben rendbe hoztuk a Hősök terét, eredeti helyére visszaállítva a Hősök Szobrát. A térről elmondhatom, hogy kedvenc pihenő és találkozó helyévé vált, mind a fiatalok, mind az idősebbek számára. Véleményem és a visszajelzések szerint igen impozáns látványt nyújt a tér. Mende történetéről hiánypótló könyvet adtunk ki, amely az 50-es éveket állítja fókuszba, de teljes kitekintést ad a település múltjáról.

Sikerült megoldanunk egy régi problémát, vagyis az iskolában kialakítottuk az ebédlőt, így nem kell a gyerekeknek sárban, esőben, fagyban sétálni a Fő utcán, hanem helyben fogyaszthatják el az ebédet.

Mondhatom, hogy mindez már a múlt, a jövőre nézve új tervekkel készülünk, sikeres pályázatokból kívánjuk fejleszteni Mendét. A már benyújtott, de még nem elbírált pályázatok a következők: vásártér kialakítása, csapadékvíz elvezetés rekonstrukciója, az elmaradt utak aszfaltozása, játszóterek, parkok kialakítása, buszmegállóknak várók építése. Reméljük kedvező elbírálásra számíthatunk, az eredményekről a jövő évi Mendei Híradó számaiban számolok be.

Most adjuk át magunkat az ünnep varázsának. A Karácsony a béke, a szeretet, a család ünnepe. Kerítsünk alkalmat egymás meglátogatására, kapcsolataink ápolására.

Úgy gondolom, hogy településünkön megrendezendő adventi ünnepség-sorozat is közelebb hozza egymáshoz az itt élőket, amelynek utolsó programja a Községi Karácsony Ünnepe. Jöjjenek és nézzék olyan szeretettel településünk apraját és nagyjait, amilyen szeretettel készülnek ők.

Végezetül a magam és a képviselő-testület nevében köszönöm mindenkinek, hogy 2017. évben is aktív részesei voltak községünk mindennapjainak, segítették az önkormányzat munkáját. Köszönöm a közalkalmazottaknak, a polgármesteri hivatal dolgozóinak, az iskola, az óvoda, az egészségügyben, dolgozóknak, hogy a nehéz körülmények között is színvonalasan látták el a feladatukat. Köszönöm a település lakosainak, hogy tűrték a fejlesztésekkel járó felfordulást. Köszönöm, hogy társadalmi munkájukkal aktívan részt vettek rendezvényeinkben, valamint köszönöm az egyházak és a vállalkozók segítségét abban, hogy erkölcsileg és anyagilag is támogattak minket.

*Meghitt, Békés,
Boldog Karácsonyt!*

Kaszanyi József
polgármester

Mendei Híradó 2017./V. szám

KARÁCSONYI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Mendei Polgárok!

Közeledik az év vége, ilyenkor mindannyian megállunk kicsit és átgondoljuk, mit hozott számunkra az elmúlt esztendő. Meggyőződésem, hogy községünk sikeresen búcsúzhat az óévtől, a település működése és fejlesztése idén is biztosított volt. Mint a térség országgyűlési képviselője, bízom abban, hogy a következő években is folytatni tudjuk a közösen megkezdett munkát.

Wass Albert ma is időszerű soraival kívánok a település minden lakójának áldott, szeretetteljes karácsonyi ünnepeket és békés, eredményekben gazdag új évet.

„Nem elég, ha csak ráköszönünk egymásra a megszokott szavakkal: „Adjon Isten boldog újesztendőt!”

Mert Isten szándéka üres szavakból nem változik javunkra. Ha valóban „boldog újesztendőt” várunk, akkor teljesíteniünk kell előbb az isteni parancsot: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, s szeresd nemzedeted önmagadnál is jobban!”

Adjon az Úristen erőt, egészséget minden derék magyarnak, és a magyar szívekben egymás iránt való hűséges szeretetet!”

Pogácsás Tibor
országgyűlési képviselő – Fidesz
Önkormányzati Államtitkár

Nagy Kinga Hópihe

Megérkezett a hideg szél,
az ágakon már nincs levél.
Kiteríti havas szárnyát,
s fut, repül az utcán át.

Bekopog az ablakokon,
dalt játszik a jégcsapokon.

Csengőszót hoz messzi tájtól,
hogy hallgathassam a szobámból.
Mézes süti az asztalon,
ily hidegben én azt falom.

Mellette a forralt bor,
s karácsonyi zene szól.
Takarómba gubózok,
s fültől fülig mosolygok.

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete az előző Mendei Híradó megjelenése óta 3 testületi ülést tartott október, illetve november hónapban.

- A testületi üléseken a képviselők a folyamatban lévő pályázatokhoz kapcsolódó döntéseket hozták meg. A közbeszerzési eljárások lefolytatása során döntöttek az út-, illetve az energetikai pályázatok kivitelezőinek kiválasztásában.
- A képviselő-testület többször foglalkozott a rendezési terv módosításával.
- Módosította a helyi népszavazásról, illetve a hulladék szállításról szóló rendeletét.
- Megtárgyalta az adventi ünnepségsorozathoz kapcsolódó önkormányzati rendezvényeket.
- Az üléseken egyéni kérelmek elbírálására is sor került.

A testületi ülések jegyzőkönyvei a www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula
címtetes főjegyző

Hivatali munkarend

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy az ünnepek ideje alatt a Polgármesteri Hivatal ügyeleti napjai a következőképpen alakulnak: 2017. december 27-29 között a Polgármesteri Hivatalban igazgatási szünet lesz. Ezen a héten kizárólag elhunyt személy anyakönyvezése esetén a 06-30/220-8440-es telefonszámon Wágner Istvánné érhető el.

Az ünnepek utáni első munkanap 2018. január 2. (kedd)

Dr. Mona Gyula
címtetes főjegyző

Jogsegély

Tájékoztatam a Tisztelt Lakosokat, hogy az ingyenes jogi tanácsadást 2018. február 23. napján (pénteken) 11 órától 12 óráig tartom a Polgármesteri Hivatalban.

Bejelentkezés szükséges a 06-30/466-7304 telefonszámon, hétfőtől péntekig 10 óra és 16 óra között.

Elérhetőségeim: Tetlák Ügyvédi Iroda
Cím: 2235 Mende, Bem József tér 4.
Tel/fax: 06-29/703-693, Mobil: 06-30/466-7304
E-mail: dr.tetlak.krisztina@gmail.com

Dr. Tetlák Krisztina
ügyvéd

Könyv Mende történetéről

Mende Község Önkormányzata 2017. április 26-án megjelentette Balogh Gábor Mende története az 1950-es évek elején című könyvét, amely a megjelölt korszakon kívül megismerteti az olvasóval Mende történetét a kezdetektől, településföldrajzi kitekintéssel.

A könyv megvásárolható a Mendei Polgármesteri Hivatalban 1 950 Ft-os áron.

Kaszanyi József
polgármester

Karácsonyi rendelési idők

Dr. Dóczi Ildikó december 27-28-29-én szabadságon lesz. Helyettesíti Dr. Marosi Gyöngyi II.sz. orvosi rendelő, Hősök tere 15. Tel.: 06-29/438-020

A rendelés előjegyzéssel történik, időpontkérés 8-16 óra között.

Minden kedves betegünknek békés karácsonyt és egészségben gazdag 2018-as esztendőt kíván

Dr. Marosi Gyöngyi és Dr. Dóczi Ildikó!

Közvilágítás

Értesítjük a Tisztelt Lakosokat, hogy 2018. január 1-jétől a közvilágítás hibabejelentő száma megváltozik!

Az új szám, mely már most is él: +36 1 457 0575.

A hibabejelentés egyéb formái változatlanul elérhetőek:

- e-mailben az ugyfelszolgalat@plh.hu elérhetőségen,
- valamint a www.plh.hu hibabejelentő felületén.

Étkezési térítési díj befizetések

Befizetés kizárólag a Polgármesteri Hivatalban, januártól átutalással is teljesíthető!

2018. Január hónapban

2018. január 8. hétfő

9⁰⁰–17⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

2018. január 10. szerda

7⁰⁰–15⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

2018. január 12. péntek

9⁰⁰–11⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

pótbefizetés:

2018. január 15. hétfő

9⁰⁰–17⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

2018. Február hónapban

2018. február 7. szerda

7⁰⁰–15⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

2018. február 9. péntek

9⁰⁰–11⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

2018. február 12. hétfő

9⁰⁰–17⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

pótbefizetés:

2018. február 19. hétfő

9⁰⁰–17⁰⁰ óra között Polgármesteri Hivatal

Utalni a Mendei Polgármesteri Hivatal 11742056-15730631 számú bankszámlájára lehet minden hónap 15-ig a kiküldött pontos összeg átutalásával.

A közlemény rovatban kérem, tüntessék fel a gyermek nevét és osztályát, hogy be tudjuk azonosítani a beérkező összeget. A befizetésről a számlákat a beérkezés-től számított 10 napon belül eljuttatjuk az iskolába.

Kérjük, tartsák be pontosan az időpontokat! Ha a pótnapon sem történik befizetés, az érintett szülő felszólítást kap, és a gyermek a következő hónaptól csak akkor étkezhet, ha a hátralékot rendezi.

Dr. Mona Gyula
címtetes főjegyző

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Tisztelt Adózók!

Azok a kettős könyvvitelt vezető vállalkozások, amelyek az adóévet megelőző adóévben a számított éves nettó árbevétele meghaladta a **100 millió forintot**, kötelesek kiegészíteni az adóelőlegüket a várható fizetendő adó összegére.

Határideje

A feltöltési kötelezettség befizetésének és bevallásának határideje az adóév utolsó hónapjának 20. napja (a napári évvel megegyező üzleti évet választó adózók esetében december 20-a). A feltöltésre kötelezett adózók az adó kiegészítést a bevallással egyidejűleg, legkésőbb december 20. napjáig fizetik meg.

Nincs adóelőleg-kiegészítési kötelezettség:

- amennyiben az adóévet megelőző adóévben az éves nettó árbevétel nem éri el a 100 millió forintot;
- az adózó megszűnésekor; valamint ha bevallását a cégbejegyzési eljárás befejezése miatt adja be;
- a törvény által felsorolt speciális adóalanyok esetében (pl. nonprofit gazdasági társaság, vízi társulat, alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy stb.);
- egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások;
- az adóévben alakult adózók, mert esetükben nem beszélhetünk előző évi árbevételről.

Farkasné Mladoniczki Viola
adóügyi előadó

Tisztelt Mendeiek!

A Mende Polgárőrség Egyesület nevében szeretném megköszönni mindenkinek, hogy közvetlenül vagy közvetve segítette munkánkat. Köszönöm a lakosok állandó figyelmét, anyagi hozzájárulását.

Az Önök segítségének is köszönhető, hogy már nemcsak az éjszakai járőrzés, hanem a nappali ellenőrzés is folyamatos községünkben. Polgárőreink éjjel-nappal járják az utcákat és figyelnek – első sorban – az idősebb, kiszolgáltatottabb személyek lakókörnyezetére. Községünk biztonsága, lakosaink védelme továbbra is kiemelkedő fontossággal bír. Kérem Önöket is, figyeljenek embertársaikra és amennyiben szokatlan dolgot észlelnek, bátran értesítsenek minket, vagy akár szólítsák meg járőreinket!

Végezetül engedjék meg, hogy magam és polgárőrtársaim nevében kívánjak mindenkinek biztonságos, békés ünnepeket és jó egészséget!

Tisztelettel:

Gecser István
elnök

telefonszám: 06-30/441-5027

Impresszum:

Mendei Híradó 2017./V. szám

Kiadja: Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester
Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
SK. Marketing Kft. 2230 Gyömrő, Eskü utca 15/a.

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Meghívó

2018. január 21-én 15 órától tartjuk a Magyar Kultúra Napja tiszteletére tartott rendezvényünket, melynek témája:

Magyar kultúra tegnap, ma, holnap. Előadó: **Dr. Takaró Mihály irodalomtörténész.** Közreműködik: **Mendei Hagyományörző Népi Együttes és a Rozmaring Nyugdíjas-klub** tagjai

Helyszín: Szabadidőközpont nagyterme
Mindenki szeretettel várunk!

Dr. Mona Gyula
címetes főjegyző

Gólyahír

Juhász Zoltán és Szabó Nikolett
gyermek: **Kolos Sándor 2017. 10. 06.**
Diószegi Gábor és Kriskó Tünde
gyermek: **Gábor Dominik 2017. 10. 21.**
Kaszab Máté és Vancsik Júlia
gyermek: **Helga 2017. 10. 28.**
Németh Gergely és Jóni Katalin
gyermek: **Vince Gergely 2017. 11. 10.**
Vidák Zsolt és Molnár Erika
gyermek: **Debóra Leonetta 2017. 11. 13.**

Szeretettel köszöntjük az október óta született babákat! Gratulálunk, és jó egészséget kívánunk az egész családnak!

Baba-Mama klub

"Mikor ránézel, akkor érted meg mi az élet valódi értelme, hogy miért érdemes igazán élni."

BABA-MAMA KLUB

Folyamatos csatlakozási lehetőség!
A részvétel díjtan!

Keddenként | MENDE Fő utca 14. Könyvtár | 09:30-11:30

További információ és jelentkezés:

Telefon: +36304587473

Email: babamamamende@gmail.com

Facebook csoport: www.facebook.com/groups/babamamamende

Burai-Katona Dóra (Szervező)
Gimesi Linda (önkéntes szoptatási segítő)

EMLÉKEZTÜNK

Az ünnepséget - mint azt már előző években is tapasztaltuk - nem mi szervezők koreografáltuk, hanem a kiszámíthatatlan októberi időjárás. Az ünnepség kezdő mozzanataként meghirdetett fáklyás felvonulás az idei évben is elmaradt, köszönhetően a viharos szélnek és esőnek, de a jelen lévő lelkes ünneplők méltón a megemlékezés szellemé-

úton is szeretnénk megköszönni a fellépőknek és felkészítő pedagógusainak. Hallhatták a Hagyományörző Népi Együttes és a Rozmaring Nyugdíjasklub korhű katonanótáit, amit lelkesen, nagy pontossággal és méltósággal adtak elő. Köszönjük a fellépőknek és felkészítőiknek a részletességet, változatosságot, korhűséget.

hez nem hátráltak meg és kitartón kísérték figyelemmel az ünnepi műsor mozzanatait. Juhász Sándorné képviselőasszony beszédét követően az Önkormányzat, a Pártok és a civil szervezetek képviselői tiszteletüket kifejezve koszorút helyeztek el. Láthatták a Mendei Géza Fejedelelem Általános Iskola tanulóinak igen magas színvonalú előadását, amit ez-

Köszönjük mindazoknak, akik előadásukkal emelték az ünnepség színvonalát, hogy megjelenésükkel megtisztelték a fellépőket, az ünneplő közönség többi résztvevőjét, hogy adóztak 56 emléke előtt.

Köszönjük a megemlékezés virágait. A koszorúkat másnap a Hősök Terén, az emlékműnél helyeztük el.

**Farkasné
Mladoniczki Viola**

PILLANATKÉPEK AZ ŐSZI ÚT- ÉS JÁRDAFELÚJÍTÁSOKRÓL

2017

MESEVÁR ÓVODA – BÖLCSŐDE HÍREI

A nyári szünet elmúltával ismét benépesültek bölcsődénk falai.

A szeptemberi beszoktatások után aktívan indítottuk nevelési évünket.

Október 4.-e az „Állatok Világnapja”. Ehhez kapcsolódott bölcsődénk „Ismerkedés az állatvilággal” témahete, melynek keretében az otthonról hozott plüss állatokból rendeztünk kiállítást az előtérben.

Beszélgettünk az állatok lakóhelyéről, hogy hogyan „beszélnek”, mit esznek. Készítettünk „ZOO-csemegét” sokféle friss és aszalt

gyümölcsből, zöldségből, magvakból, amit a gyerekek örömmel kóstoltak meg, fogyasztottak el. A hét utolsó napján, teraszunk állatsimogatóvá változott. A kicsik simogathattak hörcsögöket, teknősbékákat, összebarátkozhattak egy vadászkutyussal, és eljött hozzánk VUK is, a gyönyörűen preparált rókafiú!

Összköszöntő témahetünkön bölcsődénk is őszi színekbe öltözött. A kis kezek szorgos munkájának köszönhetően gyönyörű, festett falevelek kerültek a falakra. A nyár bőségét idéző, nyomdázott „befőttek” kerültek a képzeletbeli polcokra. Krepp-papírból szépséges kukoricacsövek készültek, az udvarról pedig szebbnél szebb, tirtarka faleveleket gyűjtöttek az apróságok.

Megtanultak sok őszi mondókát, éneket, amit egész héten gyakoroltak. A témahét zárásaként TÖK - jó napot tartottunk, ahova szeretettel vártuk a gyerekek szüleit, testvéreit is. A vidám játék és a sok finomság mellett, együtt alkothattak kicsik és nagyok.

MESEVÁR ÓVODA – BÖLCSŐDE HÍREI

Ragasztottak, színezték, nyomdáztak, festettek. Az így elkészült tökök és sünik sokáig díszítették az átadó helyiséget.

Az őszi helyét lassan átveszi a tél, és mi is tovább lépünk. Készülünk az adventi időszakra, a Mikulás érkezésére, Karácsony ünnepére.

December 3-án 16⁰⁰-tól bölcsődénk is részt vesz az adventi kirakodóvásáron, melyre sok szeretettel várunk mindenkit, hiszen portékáink megvásárlásával a bölcsődébe járó gyermekek karácsonyát támogathatják!

Türiné B. Éva
kisgyermeknevelő

BÁLOZTUNK!

Ha november, akkor Márton nap, ha Márton nap, akkor a falusi óvoda bálja.

Olyan érzés, mintha csak tegnap tartottuk volna az előzőt, úgy elszaladt ez az egy év!

Örömmel tapasztaltuk, hogy a bálunk iránti érdeklődés nem hanyatlott, sőt!

Az idei mulatságon több mint kettőszáz vendégünk ropta a táncot a Göndör zenekar kiváló zenéjére. A magas létszám ellenére mindenki nagyon jól érezte magát, ezt a mindig teli táncparkett is igazolta. Szeretnénk megköszönni kedves vendégeinknek, hogy velünk töltötték szombat estéjüket, éjszakájukat, reméljük jövőre is így tesznek megint. Gratulálunk a fiatal párnak, akik megnyerték a tombolánk fődíját: a teljes ellátással járó síófoki wellness hétvégét. Jó pihenést kívánunk!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Szeretettel meghívjuk Önöket a
Pusztaszentistváni Mesevár Óvoda

JÓTÉKONYSÁGI BÁLJÁRA

2018. január 13-án /szombaton/ 19 órától a

Mendei Szabadidőközpontba!

NYITÓTÁNC VACSORA TOMBOLA!

A jó hangulatról gondoskodik

JÁ-PI BAND (Petrics István és társa)

Belépőjegy: 1000ft/fő

Vacsora: 1500ft/fő

A bál bevételét az óvodai eszközök fejlesztésére fordítjuk.

Asztalfoglalás:

Pusztaszentistváni óvoda:

(06-29) 738-404

Juhász Sándorné: (06-29) 439-137

Az óvodás gyermekek és az óvoda dolgozóinak nevében tiszteletteljes szeretettel köszönöm mindenki támogatását, aki valamilyen formában hozzájárult bálunk sikeréhez! Köszönjük a szülők segítségét, a rengeteg munkát, időt, energiát! Reméljük a lelkesedés jövőre is megmarad! A gyermekek és az óvoda dolgozói nevében meghitt adventi készülődést, Kellemes Ünnepeket kívánok!

Billinger Lászlóné
óvodapedagógus

INTÉZMÉNYI BOZSIK TORNA MENDÉN

Mendén az iskola tornatermében került megrendezésre a tanév második Bozsiak tornája. A falusi óvoda Magdi óvó vezetésével 7 fővel, a pusztaszentistváni óvoda pedig 4 fővel vett részt a tornán.

A program célja a játék megszerettetése és a labdarúgás utánpótlásbázis szélesítése.

A torna sikerességéhez az is hozzájárul, hogy a végén minden gyermek jutalomban részesül. A gyerekek nagy örömmel jönnek és remek élményekkel gazdagodva térnek haza. Köszönjük a szülőknek, hogy elhozták gyermekeiket.

Mikulik-Dörgő Fruzsina
sportcsoportvezető

ZSINÓRLABDA

Falusi óvodánk nagycsoportosai közül 6 gyermek lehetőséget kapott arra, hogy részt vegyen a Magyar Röplabda Szövetség által szervezett zsinórlabda nevű játéknapon, ami a sülysápi Vörösmarty utcai tornacsarnokban került megrendezésre.

A program célja az volt, hogy megismertessék a gyerekekkel a röplabdát és a szabályait. A szabályok szinte ugyan olyanok voltak, mint a rendes játékban. Volt benne szerva és forgás is,

annyi különbséggel csak, hogy a gyerekek nem ütötték a labdát, hanem csak dobták, a másik csapatnak pedig el kellett kapnia. A gyerekek 4 meccset játszottak végig, amik 10-12 percesek voltak.

Nagycsoportosaink nagyon készültek erre a napra, néhányan izgultak is kicsit, de sokat gyakoroltak, és ez látszott is. Úgy gondolom, hogy egy nagyon jó napot tudhatunk magunk mögött, hiszen a gyerekek nagy beleéléssel játszottak, és élvezték minden percét.

Köszönjük a Magyar Röplabda Szövetségnek, hogy a gyerekek részt vehettek ezen a remek programon, és köszönjük a szülőknek is, hogy segítettek az utazásban, valamint hogy szurkolásukkal biztatták a gyerekeket.

Vojácsik Veronika
óvodapedagógus

HARCMŰVÉSZETI HÁZI VERSENY

Nagy tisztelettel üdvözlök mindenkit!

A nevem **Lozsi Ákos** és a **Kaeshi Waza Harcművészeti Egyesület vezetője vagyok. Hetente két alkalommal tartok edzéseket a Géza Fejedelem Általános Iskolában. Hétfőn: 16⁰⁰-17³⁰ és szerdán: 17¹⁵-18⁴⁵.**

November 25-én Mendén első ízben rendeztük meg egyesület szokásos házi versenyét közel 50 versenyző részvételével. A nevezések száma sokkal több volt, mivel négy kategóriában lehetett indulni. Formagyakorlat-földharc-ütőfás küzdelem-erőtörés. A verseny a formagyakorlatokkal kezdődött, majd a küzdelmek, végül a törés zajlott le.

Három mendei fiatal is megmérettette magát földharc kategóriában. Gonda Bence aranyérmet, Kriskó László ezüstérmet, és Sellár Máté negyedik helyet szerzett. Természetesen mindenki saját kor és súlycsoportjában versenyzett.

Köszönetet szeretnék mondani Kerékgyártóné Maka Erzsébet Igazgató Asszonynak, hogy rendelkezésünkre bocsátotta az iskola csarnokát. Dicséret minden versenyzőnek, mert tudásuk legjavát adva és sportszerűen versenyeztek. Köszönöm a szervezők és szülők segítségét és támogatását.

Lozsi Ákos

ÉTKEZŐ ÁTADÁS

Mende Község Önkormányzata 2017. november 1-én átadta az iskolában az új étkezőt, így a gyerekek helyben tudják elfogyasztani az ebédet.

ÚJ CÍMER, ÚJ CSAPATOK!

Az idei szezonban megújult címerünk és csapatunk is felrüssült, újabb korosztályokkal! Nagy lendülettel indultunk neki a szezonnak, mivel hosszú évek után, elérhető közelségbe kerül, hogy labdarúgó csapatunknak, ismét legyen utánpótlás csapata!

A 2017/18-as idényt 6 csapattal tudtuk kezdeni. A felnőtt csapat mellett, a már 4. éve megalakult öregfiúk csapat, továbbá az utánpótlásban a 7, 9, 11 és 13 éves korosztályban tudtunk nevezni.

Az idei szezon elsősorban az utánpótlásról szól, hiszen nélkülük nem lesz később felnőtt, illetve még később öregfiúk csapat sem. Jelenleg az utánpótlásban 36 igazolt játékosunk van, melyből 20-25 fő akik rendszeresen járnak edzésre és mérkőzésekre. Feltett szándékunk, hogy a jelenlegi utánpótlás csapatok tovább fejlődhessenek,

így magasabb korosztályban szerepelhessenek, illetve a korosztályukból kiöregedők helyett folyamatos utánpótlást szerezni. Nagy előrelépés volt, hogy a gyerekekkel hivatásos edző tud foglalkozni, ugyan csak mellékállásban, de már ez is nagy segítség! Ez idáig összesen 5 tornán tudtunk a gyerekekkel részt venni, de most kezdődnek a téli

teremtornák, ahol szintén rész fogunk venni csapatainkkal és természetesen a tavaszi idényben, remélve, hogy újabb gyerekekkel bővül a csapat, az összes tornán szerepelni fogunk.

Itt szeretném megköszönni, az utánpótlás tornákra való eljutásban, a szülők a segítségét!

Az utánpótlás mellett felnőtt csapatunk is pályára lépett az ősze, sajnos nagyon rossz eredménnyel.

ÚJ CÍMER, ÚJ CSAPATOK!

A 10 meccses őszi sorozatban, csak 7 pontot sikerült összeszedni, ami azért nagyon sajnálatos, mert az idény végén az 5. helynél rosszabb helyen álló csapatok automatikusan kiesnek, ugyanis a tervek szerint jövőre lesz megyei 4. osztály! Ugyan nem lehetetlen a feladat, mert 9 pontra van előtűnk az ötödik helyezett, de nagyon nagy akaratra és főleg új játékosokra lesz szükség, ami szintén reményeink szerint idén végre megoldódik! A tavaszi szezonra nagyon sok sikert kívánok felnőtt csapatunknak a bent maradáshoz!

Végül, de nem utolsó sorban, öregfiúk csapatunk is, immár negyedik éve, hétről, hétre pályára lépett a bajnokságban. Az őszi számukra sem sikeredett túl fényesen, mert a 8 mérkőzésből 9 pontot tudtak szerezni, de a tavaszra nagy reménységet ad, hogy

az idegenbeli mérkőzéseket, melyeket a listavezetők ellen játszottak, rendre 1 góllal kaptak ki, így okot ad a bizakodásra, hogy ezeket a mérkőzések hazai környezetben hozhatóak lesznek, és titkon bizakodunk, hogy az évről évre jobb eredmény után, az idei szezont is helyezés javítással tudják zárni! Kitartást és jó egészséget nekik hozzá!

HAJRÁ MENDEI!

**Gér Viktor
Mendei Lse**

*Minden évben megéljük ezt a téli négy hétig tartó időszakot karácsonyig. Általában az ünnepre való készülődés harci cselekedeteivel vagyunk elfoglalva. A régi vágású házaszony nagyta-
karít, a szülők ajándékokon törik a fejüket, majd kezük-lábukat törve igyekeznek beszerezni azokat. A gyerekek ajándék-vágyaikról írnak levelet az anyuká-*

*nak/Jézuskának, a nagyobbak közlik a családdal, mit kívánnak. Az idősek igyekeznek a család egész frontján helytállani, és arra vágnak, hogy csak legyen minden rendben, és legyünk már túl rajta. A magányosok keletlenül, kényszeredetten várják, hogy csak essünk már túl ezen is. Na és a kereskedők! Ja, azoknak dözs! Minden eladó, csili-vili, akár kell, akár nem – igazi fogyasztói (birtoklási) reflexekre utazva rengeteg pénzt be-
kaszálnak, arra az elvárásra alapozva, hogy „igen, én ezt megérdemlem, vagy a szeretett személy megérdemli”.*

Megérdemlem? Ő is megérdemli? Ugyan mit? Honnan fajult idáig ez az általános örület? Mi az alapja, eredeti tartalma az ADVENT-nek, majd a Karácsonynak?

E kesernyés felvezetőm miatt bocsánatát kérem azoknak, akik tudják, mi is a lényege valójában ennek az ünnepkörnek. Tudom, sokan vagyunk, akik érezzük és tudjuk ezeknek a heteknek a szent tartalmait. Minden évben újra és újra átgyalogolunk és átérezzük, átéljük keresztény hitünk csodáját a Karácsonyban.

Mert hogy is volt réges-régen?

Az ókor embere Krisztus születése előtt már évszázadokon keresztül vágyott a megváltásra. Egy jobb világra, amelyben olyan emberek élnek, akikben biztos remény él, nem a halál árnyékának félelmei között, hanem az örök élet fényének a reményében telik életük. A biztonság-érzet nyugalma, harmóniája, a sötétség uralmának letűnése – volt a vágy, a Megváltás, amelyet majd egy MEGVÁLTÓ hatalmú ÚR fog elhozni. Próféták jövedöltek, csillagászok számítottak, mert az érzékeny, művelt, istenhívő tanítók érezve tudták, kell megoldásnak lennie a sanyarú föld megmentésére. Érezve tudták, mert a hitük, méltóvá tette őket a szent sugallatok meghallására.

Ez a sóvárgó VÁRAKOZÁS az, amelyre adventben emlékezünk. Ez a szabadságba vetett biztos hit utáni vágyakozó várakozás erősödik föl bennünk újra és újra minden adventben. Mert az év során gyakran elgyengülünk, kiürül a hajszában belőlünk a harmonikus nyugalom, tele vagyunk aggodalommal minden ügyünkben. De jó ezeket vissza szorítani

az adventi hetekben! És milyen jó lesz a karácsonyi újjászületésben megcsodálni Isten ajándékát, az Isteni Gyermecket!

Elpuhult európai kultúránk letette mára már azokat a régi szokásokat, amelyek a hétköznapi cselekedetekben is kifejezték a szent csodára várást. Már a szavakat is alig értjük: „adventus Domini” annyit tesz, „az Úr eljövétele”. Innen az „advent” szavunk. A IV. században vezetete be VII. Gergely pápa hivatalosan is a várakozás ünnepi négy hetét. Később a bűnbánat lila színét írták elő liturgikus színnek, de a harmadik vasárnap színe már a boldog, bizonyosságos készülődés öröme a rózsaszín. Ezért van az adventi koszorúkon is három lila, és egy rózsaszínű gyertya. Minden vasárnap eggyel több gyertya ég, karácsonykor már mind a négy. Mert megszületett a Világosság...

Régen minden adventi nap hajnalán misét, un. „rorate” misét mutattak be, és négy héten át böjtöltek is a jó katolikusok. A böjt a testi megtisztulás eszköze az önfegyelem által, tehát egyszerre készül a test és a lélek az ünnepre. Ilyenkor fokozott hangsúlyt kapott Szűz Mária tisztelete is. Ebben az időszakban tilos volt a zajos mulatság, az ünnepélyes házasságkötés. A XX. század közepére ezek a nemes szokások fokozatosan eltűntek. Én még emlékszem, hogy nagyanyámmal az 1950-es években mindezt a szokást megtartottuk.

Aztán a várva-várt karácsony. Úgy tűnik, manapság sokakban már az a gyönyörű csecsemő megcsodálása is kezd háttér-

be szorulni. Mert kezd eltűnni az egész értelme... Minden újszülött egy valódi csoda, akit megáldott az Úr gyermekkel, ezt pontosan tudja. Minden újszülött egy reményteli ígéret arra, hogy neki biztosan sikerülni fog az, hogy teljes emberi életet éljen. Az újszülött Jézus esetében azonban tudjuk előre biztosan, hogy ő valóban teljesítette küldetését. Tanításával és élete példájával megmutatta, hogy hogyan válhatunk boldog, teljes életet élő emberré. Ezzel beteljesítette az ókori emberiség, és minden idők minden emberének vágyát, a félelem nélküli élet lehetőségét. Aki ezt hiszi, teszi, az ezt meg is éli.

Minden számos adventi cselekményt rendeznek, mint másutt is ország-szer-
te. Kedves, szép események ezek, gondos, odaadó készülődéssel előálló műsorok, ajándékkészítő foglalatosságok. Jó hangulat, fahéj és szegfűszeg illata a fényekben sziporkázó Szent István téren. Mégis készülünk ezek mellett valami önmegtartóztatással is, valami személyes felajánlással, adakozással, nem kell, hogy fájjon, csak egy kis tartást adjon, erősítsen bennünket. Ennyit tán csak megérdemel a Megváltó Istengyermek! De főként mi magunk, mert így kerülhetünk közelebb Hozzá, így válhatunk egyre harmónikusabb, teljesebb életet élő emberré. Kívánom, hogy mindenki fel tudja magában gerjeszteni őseink szent várakozását ezekben a hetekben a Megváltó fogadására. Így majd a Karácsony felszabadító élménnyé válhat ismét számunkra.

Albrecht Júlia
képzőművész

SAJTÓKÖZLEMÉNY: A PROJEKT BEMUTATÁSA

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési alap:
a vidéki térségekbe beruházó Európa

Projekt megnevezése: **Településkép, közösségi tér fejlesztése**
1. célterület: Községi ház korszerűsítése
2. célterület: Vendégház korszerűsítése

Projekt azonosító száma: **VP6-7.2.1-7.4.1.1-16**

Kedvezményezett: **Mende Község Önkormányzata**

Az Európai Unió és a Magyar Állam
által nyújtott támogatás összege: **86 870 065 Ft**

A finanszírozás típusa: **Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési
Alapból és a hazai központi költségvetési
előirányzatból**

A projekt megvalósítási időszakának
kezdő időpontja: **2017. november 20.**

A projekt fizikai befejezésének
tervezett időpontja: **2018. március 31.**

SAJTÓKÖZLEMÉNY: A PROJEKT BEMUTATÁSA

Projekt bemutatása

Az EURÓPAI MEZŐGAZDASÁGI VIDÉKFEJLESZTÉSI ALAPBÓL ÉS A HAZAI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZAT TÁMOGATÁSBÓL KORSZERŰSÍTIK MENDE KÖZSÉGBEN A KÖZÖSSÉGIHÁZ ÉS VENDÉGHÁZ ÉPÜLETÉT

Mende Község önkormányzati tulajdonú épületeinek épületenergetikai korszerűsítésére 86 870 065 Ft forint európai uniós támogatást nyert. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap az elszámolható költségek 85 %-át finanszírozza.

A projekt megvalósulása során a Községi ház (2235. Mende, Fejes Ferenc tér 2.) épülete, valamint a Vendégház (2235. Mende, Fő utca 46/A.) épülete kerül korszerűsítésre. A 102 200 100 Ft összegű beruházásnak köszönhetően Mende Község Önkormányzata az épületek fenntartását költséghatékonyabban tudja majd biztosítani. A Támogatói okirat kézhezvételét követően a közbeszerzési eljárást lefolytatta Önkormányzatunk. A kivitelezés megkezdődött, a beruházás fizikai befejezését 2018. március végére tervezzük.

A projekt célja az épületek hőtechnikai adottságainak javítása, valamint hőveszteségeinek csökkentése, így ennek érdekében a pályázat keretében az épületekben a külső nyílászárók korszerű műanyag nyílászárókra történő cseréje, valamint utólagos homlokzati szigetelése valósul meg.

Továbbá, a pályázattal érintett intézményekben napelemes és napkollektor rendszer is kiépítésre kerül.

A projekt hosszú távú közvetlen céljai között szerepel a működési költségek csökkentése, a magasabb komfortfokozat elérése.

Az uniós támogatásból finanszírozott korszerűsítésnek köszönhetően a létesítmények energetikai szempontú korszerűsítése az üzemeltetési, fenntartási költségek csökkenését fogja eredményezni, amely nemcsak a pályázónak jelent költségmegtakarítást, de a lecsökkenő energiahordozó felhasználás környezetvédelmi szempontból is előnyös.

Mende Község Önkormányzatának kiemelt célja, hogy a vagyonkezelésében lévő épületekben a lehető legmagasabb szintű energetikai korszerűsítést hajtsa végre, ezáltal biztosítva a hosszú távú hatékony fenntartást, továbbá olyan energetikai fejlesztést hajtson végre az épületeken, amelyek a beruházás mértékének megfelelően valóban képes növelni az épület energia felhasználásának hatékonyságát, ezáltal csökkenteni a működéshez szükséges pénzügyi forrásokat.

SZÉCHENYI 2020

Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

SZÉCHENYI 2020

European Union
Cohesion Fund

INVESTING IN YOUR FUTURE

Épületenergetikai felújítások Mende község intézményein

Mende Község Önkormányzatának kiemelt célja, hogy a vagyonkezelésében lévő épületekben a lehető legmagasabb szintű energetikai korszerűsítést hajtsa végre, ezáltal biztosítva a hosszú távú hatékony fenntartást. A Géza Fejedelelem Általános Iskola épületének, a Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde óvodai épületének, valamint a Községháza épületének hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje és a napelemes rendszer kiépítése mind olyan fejlesztés, amely pozitívan szolgálja a mendei lakosok érdekeit. Számunkra a legfontosabb, hogy a beruházások megóvják és szolgálják a környezetet, a lakosságot és a jövő generációját.

Mind a Géza Fejedelelem Általános Iskola diákjai, a Mende Mesevár Óvoda- Bölcsőde óvodásai, valamint a Községházát látogató lakosság a 239 millió forintot meghaladó európai uniós támogatásnak köszönhetően korszerű nyílászárókkal és hőszigeteléssel ellátott intézményekben tanulhatnak, játszhatnak és látogathatnak.

Az épületek fűtése energiatakarékos és környezetbarát, míg fenntartásuk gazdaságosabb lett mind a hőszigetelés, mind pedig a kiépített napelemes rendszernek köszönhetően.

Mende Község Önkormányzata a három középület épületenergetikai fejlesztésére 239 millió forintot meghaladó pályázati támogatást nyert el. A projekt bruttó összköltsége 239,9 millió forint volt, melynek 100%-át a Kohéziós

Alap finanszírozta. Az európai uniós forrásnak köszönhetően a település olyan környezetbarát és energiatakarékos intézményekkel gazdagodott, amelyek fűtése jóval olcsóbb és hatékonyabb lett.

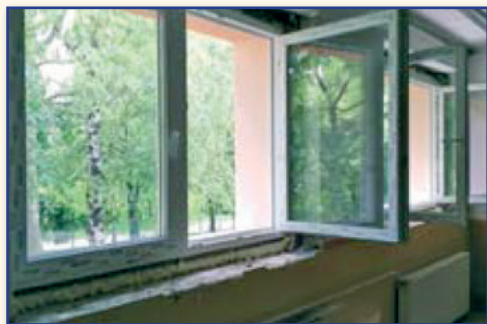
A közintézmények épületenergetikai fejlesztése azért vált szükségessé, mert a nem megfelelő homlokzati szigetelés és az elöregedett nyílászárók miatt fűtési időszakban nem volt gazdaságos a fenntartásuk. A felújítási munkálatok idén nyáron vették kezdetüket, és idén

szeptember közepére be is fejeződtek. A projekt során mindhárom épületben kicserélték a külső nyílászárókat, míg a homlokzatot, a földet szigeteléssel látták el, továbbá napelemes rendszer került kiépítése.

A Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde óvodai épületének épületenergetikai munkálatai

A Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde óvodai épülete az 1970-es években épült. Az épület állagmegóvására azonban sosem jutott elegendő forrás, így az eredetileg beépített anyagok és szerkezetek mára elavulttá váltak, így az uniós forrásból az épületben 84 m² területen cserélték ki a nyílászárókat, és összesen több mint 628 négyzetméternyi tető-, külső és padló-hőszigetelést helyeztek el. Továbbá 20 kWp névleges teljesítménnyel napelemes rendszer került kiépítésre.

„Az óvodában mind a gyerkőcök, mind pedig a dolgozók örülnek, hogy a felújításnak köszönhetően az épületben jó pár fokkal melegebb lesz, hiszen a korszerű műanyag ablakok jól szigetelnek, tökéletesen záród-

nak, a födém szigetelésének köszönhetően pedig kellemes hőmérséklet alakult ki. A fejlesztés sok kisgyermek életét tette komfortosabbá, arról nem is beszélve, hogy az intézmény külseje is sokkal szebb lett” – tudtuk meg Juhász Sándornétól, a Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde óvodavezetőjétől.

A Géza Fejedelem Általános Iskola megújulása lépésről lépésre

A Géza Fejedelem Általános Iskola ugyan kicsit fiatalabb, mint az óvoda, 1979-ben épült. Az épületben első körben nyolc tanterem került megépítésre, majd az önkormányzat a régi könnyűszerkezetes épületet 2005-ben tornacsarnokkal és négy tanteremmel bővítette.

Az épület állagmegóvására azonban sosem jutott elegendő forrás, így mostanra szükségessé vált a felújítás, ezért uniós forrásból az épületben 590 m² területen cserélték ki a nyílászárókat, és összesen több mint 3011 négyzetméternyi tető-, külső és padló-hőszigetelést helyeztek el. Továbbá 23 kWp névleges teljesítménnyel napelemes rendszer került kiépítésre.

„A tantermek és a többi helyiség is az új szigetelésnek és nyílászáróknak köszönhetően sokkal gazdaságosabban kifűthetők, arról nem is beszélve, hogy a terekben jóval melegebb lesz a hidegebb hónapokban. Községünk vezetése nagymértékben törekszik arra, hogy minél alacsonyabban tartsa intézményeinek rezsijét, és ha lehet, környezetbarát megoldásokat találjon. Éppen ezért esett a választás a hőszigetelésen és az ablakcserén túl a napelemekre, amelyekkel elektromos áramot termelünk” – mondta el Kerékgyártóné Maka Erzsébet, a Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola intézményvezetője.

A Községháza épületének épületenergetikai munkálatai

A Községháza épülete az 1920-as években épült, és bár az akkori kor követelményeinek megfelelt, mostanra építészeti megoldásai felett szintén eljárt az idő, így itt uniós forrásból az épületben 93 m² területen cserélték ki a nyílászárókat, közel 68 m² nyílászáró-üvegezést cseréltek, és összesen több mint 989 négyzetméternyi tető- és külső hőszigetelést helyeztek el. Továbbá 40 kWp névleges teljesítménnyel napelemes rendszer került kiépítésre.

A projekt hosszú távú közvetlen céljai között szerepel a működési költségek csökkentése, a magasabb komfortfokozat elérése.

Az uniós támogatásból finanszírozott korszerűsítésnek köszönhetően a létesítmények energetikai szempontú korszerűsítése az üzemeltetési, fenntartási költségek csökkenését fogja eredményezni, amely nem csak a pályázónak jelent költségmegtakarítást, de a lecsökkenő energiahordozó-felhasználás környezetvédelmi szempontból is előnyös.

Mende Község Önkormányzatának kiemelt célja, hogy a vagyonkezelésében lévő épületekben a lehető legmagasabb szintű energetikai korszerűsítést hajtsa végre, ezáltal biztosítva a hosszú távú hatékony fenntartást, továbbá olyan energetikai fejlesztést hajtson végre az épületeken, amelyek a beruházás mértékének megfelelően valóban képes növelni az épület energiateljesítményét, ezáltal csökkenteni a működéshez szükséges pénzügyi forrásokat.

AZ URADALOM (VAGYON) EGYBETARTÁSÁNAK MŰVÉSZETE

Mende 1936. március 30-án ismét parlamenti beszédtema lett. Korábban, például a telepítésről és más földbirtokpolitikai intézkedésekről, valamint a hitbizományokról szóló törvényjavaslatok tárgyalása során azért, mert a Koháry-Coburg

Lóré, a vacsi uradalom közlekedési és szállítási eszköze

együttes hitbizományhoz, azon belül a vacsi uradalomhoz tartozott. Most viszont Dinnyés Lajos képviselő egy korábbi interpellációjával kapcsolatban. A képviselő ugyanis kifogásolta, hogy Pusztavacson cselédeknek mondtak fel és nincs hova menniük, nincs hol lakniuk. Akad közöttük 80 éves, aki a vacsi pusztán született és egész életében ott dolgozott. A szövegkörnyezetből úgy tűnik, mintha az illetékesek Mendére helyezéssel szándékoztak volna megoldani az elbocsátásokat, vagyis: látszólag ugyanazon hitbizomány egyik pusztájából egy másikba csoportosították volna át az embereket. Hogy az újaknak helyet

csináljanak, Mendén negyven uradalmi cselédet küldtek el...

Mi történt valójában? Az ügy előzménye, hogy 1933. szeptember 12-én az uradalmi igazgatóság Budapesten zártajánlatú nyilvános versenytárgyalást tartott. Ekkor döntöttek a Mende-Bille gazdaság 1421 kataszteri holdnyi területének 1934. október 1-től 12 évre történő haszonbérbe adásáról. Nem találtam dokumentumot, elnyerte-e valaki és ki nyerte el a haszonbérleményt. Mindenesetre Aczél Károly 7-8 család kíséretében Mendére költözött. – Az új intéző hozta a maga embereit? – vetődik fel a kérdés. A rendelkezésre álló adatok és visszaemlékezések szerint csak részben. Mert akik az új intézővel együtt jöttek, előtte a hercegi hitbizomány birtokain dolgoztak, a vacsi uradalom különböző majorságaiban éltek, ahol munkába többnyire Lóréval utaztak, illetve a szállításokat Lórén bonyolították le. (A képek Lánosz Máriaé.)

Parádéskocsi a kastély előtt – a bakon Aczél Frigyesel

Az új intéző és a vele érkező 7-8 család könnyen megértette egymást. A rend hamar kialakult: az intéző a családjával a kastélyba költözött, a Pest felé eső szoba-konyhas cselédházakban pedig a vele érkezettek laktak. A munkában mindenki a maga megszokott reszortját vette át...

De az 1920-as és 1930-as években nemcsak a képviselők, hanem az örökösök is vitakoztak. Különösen Fülöp hercegnek 1921-ben bekövetkezett halála után. A hercegi család perlekedését Fülöp herceg azon végrendelezése szította fel, amely a hitbizományokat Fülöp Józsiás hercegre, az allodiális (szabadon örökölhető földesúri, majorsági) vagyont pedig fele-fele arányban Dorottya Mária hercegnőre, valamint Cyrill bolgár királyi hercegre hagyományozta. Ám az utóbbiak nem elégedettek meg a kapott jussal, hanem a hitbizományok majorságainak jövedelmeit is – önálló allodiális vagyonként – maguknak követelték. Ezzel viszont két probléma merült fel: egyrészt a magyar jog nem ismert ilyet, másrészt a hagyatéki leltár szerint – érvelt Fülöp Józsiás herceg – allodiális vagyon nincs, csupán hitbizományi birtokok vannak, amelyeket felosztani nem lehet... Hogy mennyire komoly tételekről lehetett szó, a mende-billei uradalom teljes nagysága szolgáljon ízelítőül. Az adatok szerint a vacsi uradalomhoz tartozó mende-billei pusztá 2084 kataszteri hold gazdasági és 305 kataszteri hold erdőterületet foglalt el, vagyis 2389 kataszteri holdon feküdt. Szentistván, Maglód, Gyömör, Péteri, Tete és Farkasd községek határolták. A birtokot többen bérelték...

A mondottakból két dolog világos. Az egyik: a mende-billei birtokot nem lehetett az örökösök között felosztani vagy önkényesen eladni.

A másik: a birtok működtetése haszonbérleti rendszerben történt. A kettő együtt tette jövedelmezővé, védte meg az örökösöktől, illetve tartotta egyben a jövőbeli várományosok számára.

Az eljárás rámutat az alapítók előrelátására és bölcsességére. Az eredmény: a mende-billei birtok évszázadokon keresztül nemcsak a családban, hanem egyben is maradt. A korábbi Mende-birtokosoknak ez legfeljebb néhány évtizedig sikerült. A kulcsszó tehát a hitbizomány, vagyis: el nem idegeníthető, meghatározott öröklési rendnek alávetett vagyon.

A Koháry-féle vagyon felhalmozásának és apadásának „hogyan”-ja további érdekességeket is rejtget. Feltárásukhoz 1723-ig kell visszamennünk, amikor Koháry II. István „királyi engedelem mellett... a Feő Tisztelendő Posonyi Káptalan előtt” végrendeletileg, őt követően pedig 1757-ben Koháry András hitbizományban szabályozta az öröklés rendjét. Koháry II. Istvánnak az egyik végrendelete feltételt is tartalmazott: csak katolikus lehet a vagyonának örököse. Ezt a Koháryak mindvégig igyekeztek betartani. A hitbizományokkal kapcsolatban a király azonban engedélyezte, hogy – a többi örökös jogainak sérelme nélkül – elzálogosítsanak vagy haszonbérbe adjanak birtokokat. Az utóbbi lehetőséggel élve jelenhetett meg és birtokolhatta zálogban Mendét és Billét 1770. június 22-e és 1773. február 13-a közötti időben a református főgondnok, Beleznay Miklós tábornok. Tőle a zálogjogot 1773. február 14-én a katolikus Keglevich család vette át.

A Koháry II. István és András által alapított hitbizományok az utolsó férfi Koháry-örökös, Koháry Ferenc kezében egyesültek. Miután ő elhunyt, a hatalmas vagyon – férfi örökös híján – Antónia nevű lányára szállt. Koháry Antónia és férje, Coburg Ferdinánd herceg 1831-ben közösen újra szabályozták az öröklés rendjét.

Az egyesült hercegi hitbizományok várományosai (örököszei) ezután a Coburgok lettek: 1831-től Ferdinánd herceg, 1851-től I. Ágoston herceg, 1881-től Fülöp herceg, (1921-től III. Ágoston herceg?) és 1922-től Fülöp Józsiás herceg.

Mende és Bille hitbizományi birtokok nagyságát 1831 és 1945 között két jelentős esemény módosította. Az egyik: 1853-ban a császár pátenst (rendeletet) adott ki. A pátenst a jobbágyság által korábban megművelt földek tagosítását rendelte el. Mende ekkor már gróf Keglevich Gábor földbirtokossal perben állt. A per azért kezdődött, mert az 1770-ben kiadott urbárium helytelenül tartalmazta a telkek nagyságát. Az előjáróság ezt kifogás tárgyává tette. A két fél ragaszkodott álláspontjához. Végül a Keglevich család 1838-ban bíróság elé vitte az ügyet. Az ügy majd' harminc év múlva peren kívül jutott nyugvópontra, miután a hercegi hitbizomány a zálogban levő Mendét és Bille-t 1855-ben gróf Keglevich Bélától és Gyulától kiváltotta, továbbá I. Ágoston herceg képviselői és Mende előjárósága egymással 1863. augusztus 29-én magyar és német nyelvű „barátságos egyezséget” kötöttek. Az egyezséget az alispán 1864. március 30-án hitelesítette. Így lett 1864 a Mendén végrehajtott tagosítás időpontja.

A másik esemény az 1920-as évek második felében történt. Az Országgyűlés 1924-ben törvényt fogadott el (Nagyatádi-féle földreform), és végrehajtására Országos Földreformrendező Bíróságot (röviden: OFB) alakítottak. 1926-27-ben a hitbizományi birtokok terhére Mendén OFB-földekhez jutottak az egyházak, Kásavölgyben OFB-telkeket osztottak a hadirokkantaknak, hadigondozottaknak, hadiözvegyeknek, Bille-n pedig a Gémlaposi dűlőben mintegy 100 000 □-ölnön létrehozták az Államerdészeti Csemetekertet, közismert nevén: a Csemetekertet.

A következő nagyobb földreformot a háború után, 1945-ben hajtották végre. Az elfogadott törvény következtében a Coburg hercegi hitbizomány mendei és billei birtokait elveszítette.

*

A CSEMETEKERTI ÉS LEÁNYVÁRI TÚRA

Az előző túránkat a vasúti aluljárónál fejeztük be. Maga az aluljáró 1881-ben épült. Nemcsak a vasúti közlekedést szolgálta, hanem a Péteribe vezető földút hidja is volt. Innen több irányba indulhatunk: a Csemetekert felé, a Leányvár felé... Ha a Csemetekertet szeretnénk először megtekinteni, akkor jobbra kell fordulnunk a Gyömrő felé vezető földútra, a volt Úsztató fölötti részre (a vadásztérképen: Bart-ha puszta). A választott út már évszázadokkal ezelőtt is hasonló funkciót töltött be. Jobbkéz felől a fák mögött húzódik a vasút, balra tőlünk legelő, távolabb pedig a billei erdő terül el. A terep dimbes-dombos, a kocsitól hol jobbra, hol pedig balra kanyarog.

Így érjük el a bekötőutat, amely a két település között egy kisebb szakaszon határként is funkcionál, és amelyet 1928-ban építettek, hogy a Jászberényi úton keresztül összekössék Mendét Üllővel. A valóságban viszont egy már létező út vonalat javítottak fel és hosszabbítottak meg Gyömrőtől Üllőig.

A CSEMETEKERT

A vasúton innen járunk, de már a Csemetekertnél. Csakhogy a Csemetekertnek ez a része a szocialista érában Gyömrőhöz került. Így Mende határa a vasút vonalára helyeződött át.

Átkelve a szintbeli vasúti kereszteződésen balra előttünk feltárl a Csemetekert, amelyet a Gémlaposi dűlőből alakítottak ki, és amely a mendeiek körében fogalomként vált. Munkát és megélhetést adott sok helybelinek. 1927-től vasúti megállóhelyet is „tudott magának szerezni”: a kalauz „Gyömrő-Tófürdő-Csemetekert!” kiáltással adta tudtára az utasoknak, hogy milyen fontos helyen állt meg a vonat.

(Ez a megállója addig létezett, amíg Kócánpuszta és Tófürdő összevonásával a mostani Gyömrő vasútállomást át nem adták az utazóközönségnek.)

A Csemetekert látképe

A Csemetekert nevét a helybelieken kívül az egész Alföld megismerhette. Környezetük fásításához cégek és települések rendeltek tőle facsemeteket és suhángokat. Annyi megrendelés érkezett, hogy alig győzték az igényeket kielégíteni. Kezdetben csak 100 000 db facsemetere és 50 000 db suhángra, a szocialista érában viszont már 2 000 000 töre is nyújtottak be keresletet.

A Csemetekerttel szemben balra Maglóddal határos erdőség látható. A XVIII-XIX. században

eddig nyúlt le Tűzberek pusztja. A múlt század első felében a területet Fácánosnak hívták. Ma a 31-es dűlő nevet viseli.

A GÉMLAPOSI DÜLŐ ÉS AZ ÚSZTATÓ

Az egykori Gémlaposi dűlő a kiszáradt Barinával

A 31-es útnál jobbra fordulunk Mende irányába. Gyömrő határától az országút és a vasút közé eső területet az Úsztatóig (a halásztavacskaig) egykoron Gémlaposi dűlőnek nevezték. Minden bizonnyal azért, mert lapos fekvése miatt felfogta a Barinában folyó vizet, nádas-ingoványos részén pedig gémekek tanyáztak. Az Úsztatóhoz az állatokat hajtották felfrissülni. A feljegyzések szerint a múlt század húszas éveiben kezdett a környék kiszáradni és feltöltődni. Napjainkban mindössze egy halásztavacska, valamint a kétkukú híd (helye) utal korábbi funkciójára. A kétkukú hidnál kezdődő földet az 1940-es évek végén az igazgatásban dolgozók és a jegyzők kapták juttatásként.

A LEÁNYVÁR

Még mielőtt a 31-es út Barina-hídján átkelnénk, és elérnénk a másik oldalon található kastélyt az egykori majorság nyomaival, balra egy földút torkollik az országútba. Erre vesszük az irányt. A forgalom élénk, de egy-két perc várakozás után sikeresen átjutunk. A Barinával párhuzamos földúton megyünk tovább. Tőlünk Pest felé domb alja rajzolódik ki. 1947-ig cselédházak

sorakoztak itt, és pezsgett az élet. A falu felé, a Barina jobb partjánál aombok között egy szebb napokat látott kastély épülete rejtőzik. Közeliében gazdasági épületek, az egykori majorság és téesz maradványai. Napjainkban mind magánterület...

Útelágazáshoz érünk. A bal ág a Csikós-tanyára, a jobb ág pedig utunk célja felé visz. Kétszer átkelve a félig kiszáradt Barinán rövidesen északra fordulunk a Leányvár irányába. Valamikor fűz- és topolyfák szegélyezték a patak partját. Ma már nyoma sincs. A Katonavölgyben járunk. Az első meglepetés ekkor ér bennünket: a vadászterképen közlekedési útként jelölt szakaszt a tulajdonos lezárta. Így nem tudunk a Kratyinka-ér mellett a Katonavölgyben tovább haladni. De találékonyságunk nem hagy cserben: fölkapaszkodunk a Leányvári, mostani nevén a Várhegy-dűlő szélére, annak mentén bandukolunk. Keletre a Várhegy-dűlő, nyugatra a Katonavölgy, közé ékelődve egy vékony erdőcsik. Így közelítjük meg a Leányvár területét. Bizony, csalódás fog el az erdős rész láttán. Sehol egy várnym, sehol egy településnyom, sehol egy lelet. Sem bronzból öntött lándzsa, sem lószerszám, sem szarukő a tűz gyújtásához... Még csak tábla sem jelzi, hogy a vatyai kultúra korából származó területen lépdélünk. Viszont van fákkal benőtt domboldal, a Várhegy-dűlőben napraforgóvetés. Mintegy ellensúlyozandón csalódásunkat a táj, a Katonavölgy hosszan elnyúló sika és a

Katonavölgyi látkép a háttérben a Leányvárral, előtérben a Kratyinka-ér nádásával

Kratyinka-ér nádasa impozáns látványt nyújt. Az itt folytatott ásatások leleteit pedig kereshetjük a múzeumokban, vagy vásárolhatunk egy detektort és felcsaphatunk kincskeresőnek.

A VISSZAÚT

Miután saját szemünkkel is meggyőződhattunk és hitelt adhatunk a szóbeszédnek, hogy a téesz vezetése 1990-ben valóban mélyszántást végeztetett – minden lehetséges módon felszámolva az itt-ott még megbúvó leleteket és ásatások nyomait –, a „Magánterület” címszó alatt pedig az új tulajdonosok a történelmi emlékektől igyekeznek az érdeklődőket elzárni, pár száz métert megtéve átsétálunk a Kratyinka-éren. A Haraszthegyi útra kapaszkodunk fel és Mende vasútállomás irányába tartunk. A Kratyinka, a tankárok és a tanyák bejárást inkább egy későbbi időpontra halasztjuk.

A műemlékjellegű magtár épülete

Utunk során néhány szemétkupacra bukkanunk. Leérve a „hegyről” átkelünk a 31-es úton. Egy pillantást vetünk a jobb oldalon megbúvó műemlékjellegű magtárra. 1994 után egy ideig diszkózenétől volt hangos a környék. Ma kihatálatlan, a vakolatai mállanak. Szemétkupacok halmok szegik kedvünket, hogy közelebből is megcsodáljuk.

Megfáradva, fejünket leszegve érkezünk a Betérőhöz, ahol egy kávé mellett töprenghetünk az emberi viselkedés és tudatlanság mély bugyrain.

Balogh Gábor
kutató

Nyolcadik fejezet (második rész)

Rox megállt a terem ajtaja előtt. Még volt húsz perc hátra az órából, és ő úgy döntött, hogy bemegy. Kopogott, majd miután meghallotta Peter hangját benyitott.

- Elnézést!

- Semmi gond, Rox! Csüccs, le a helyedre!- mosolygott a tanár.

Rox szeme Steven helyére vándorolt, és örömmel nyugtázta, hogy a srác végre megérkezett. Rámosolygott, majd figyelmét Peter mondandójának szentelte. Kicsengetés után odalépett Peterhez.

- Beszélhetek veled?

- Persze, menjünk ki a teraszra! Rendben?

- Rendben, menjünk.

Kimentek és Peter becsukta maguk mögött az ajtót.

- Hallgatlak!- a tanár bátorítóan mosolygott a lányra.

Roxan elmondta neki mindazt, amit az igazgatónak, és még valamit.

- Szeretném, ha az osztályzánál nem vennéd figyelembe azt, mi történt velem! Ugyanúgy akarok eredményeket elérni, mint a többiek. Nem akarom, hogy esetleg még jobban utáljanak, mert velem kivételezel. Kérlek, bánj pont úgy velem is, mint bárki mással!- Rox most nagyon komoly volt.

- Rendben van, ahogy akard! Bár az előfordulhat, hogy nem fogsz olyan sűrűn... - Peter

elmondta az ő álláspontját, és megegyeztek. Visszamentek a terembe, bár még nem csengettek be. Rox odament Steven asztalához.

- Örülök, hogy itt vagy! Aggód-tam érted.

- Nem kellett volna, de azért köszí. Hol voltál az előző órán? - Steven megint mosolygott. Rox elmesélte neki, hogy mit intézett, és a srác büszke volt rá.

Végre vége volt a napnak. Steven ma nem kísérté haza őt, és be kellett vallania, hogy hiányzott neki a srác társasága.

Otthon a szokásos házimunka elterelte Stevenről a figyelmét, és gyorsan eljött az idő, hogy Sylvie-rt menjen.

A kislány nagyon hiányolta Steven-t, de megértette, hogy ma nem tudott eljönni.

Kilencedik fejezet (első rész)

A mai nap is olyan volt, mint a többi. Őt irodalom óra és három másik tárgy. Az osztályban viszont valami történt. Első óra után odament Roxanhoz három lány. (Mint később kiderült: Samantha, Amanda és Judy)

- Roxan, szeretnénk felajánlani a segítségünket. Ha valamiben szükséged van segítségre, csak szólj! Ja, és még az lenne, hogy amikor nem leszel suliban, akkor, ha akarsz, írunk helyetted is, és így nem fogsz lemaradni! Nos? - mind a hárman nagyon kedvesek voltak.

- Oh, hát köszönöm lányok! Ez igen kedves tőletek! Örölnék, ha ezt megtennétek nekem!- Rox nem hitt a fülének.

- Akkor ezt megbeszéltük, igaz? - nevettek a lányok.

- Igen, meg!

- Ja, és van még valami! Ha beszélgetni szeretnél, minket mindig megtalálsz.- ezzel elmentek. Rox nem akarta elhinni, amit látott, hallott.

Ez a nap, egy elég laza nap volt, és már várta, hogy hazamenjen. Steve nem volt suliban. Rox kénytelen volt bevallani, hogy hiányzott neki a srác. Nagyon hiányzott. Nyolcadik óra után hazament, és bekapcsolta a magnót.

Közben összetakarított, megfőzött és még elég sok ideje volt, mert az ovi ma bábszínházba ment, és Sylt csak hat órára hozták haza, most pedig alig múlt el négy. Hosszú idő óta most volt teljesen egyedül, és ez már igen hiányzott neki. A zenére teljesen ellazult, átadta magát a ritmusnak. Haját kibontotta és egy pólóban, és egy sortban végig táncolta a nappal, majd leheveredett a kanapéra, kezébe vette egyik novelláját, amin éppen dolgozott. A folytatáson töprengett, mikor megszólalt a csengő. Felállt az ágyról, a zenét egy kicsit - nem túlságosan - lehallkította, fűzetét az ágyra dobta és ajtót nyitott.

Rebecca D'Angelo
Szöcs - Rádi Anita

Vadas marhaszeletek zsemlegombóccal

- 1 kg marha, vagy sertéscomb, vagy egy egész nyúl... ez izlés kérdése
- só, bors, borókabogyó
- pár darab egész babérlevél
- 5 db sárgarépa
- 1 db fehérrépa
- 2 fej hagyma
- mustár
- 3 evőkanálnyi tejföl

- 3 db tojás
- só
- kb. 40 dkg liszt
- 4 db zsemle
- 1 evőkanálnyi zöldpetre-
zselém
- 1 fej hagyma
- kevés olaj

A vadashoz az egészben hagyott húst előző este bepácoljuk: bedörzsöljük mustárral, sóval, borssal, késlappal szétlapított borókabogyóval, babérlevéllel. Lefedve hűtőbe tesszük. Másnap a páccal együtt tepsibe helyezzük, mellé tesszük a négyfelé vágott hagymákat, a megtisztított sárgarépát és a fehérrépát, kevés vizet aláöntve, lefedve a sütőben puhára pároljuk. Ha a hús megpuhult, kiszedjük mellőle a zöldségeket és még 10 percre fedő nélkül visszatesszük a sütőbe, hogy egy kicsit megpiruljon a külseje. Közben a zöldségeket egy kisebb lábasba tesszük és botmixerrel az egészet pürésítjük, a tepsiből egy kevés pecsenyeszaftot adhatunk hozzá. Ízlés szerint mustárral még ízesítjük, végül a tejfölt is hozzáadva, pár perc alatt összeforraljuk.

A zsemlegombóchoz a zsemleket felkockázzuk és sütőpapírral bélelt tepsiben a sütőben megpirítjuk. A hagymát apróra vágjuk és egy kevés olajon üvegesre pároljuk, tűzről levéve a zöldpetrezselymet is hozzákeverjük. A tojásokból és a lisztből egy kevés víz hozzáadásával lágyabb nokedlitésztát keverünk, majd hozzáadjuk a petrezselymes, párolt hagymát, végül a pirított zsemlekockákat is beleforgatjuk, kb 10 percig állni hagyjuk, majd vizes kézzel gombócokat formázunk a masszából, és lobogó sós vízben kifőzzük. Jó étvágyat kívánok!

Jó étvágyat!

- 1 bögre (2,5 dl) víz
- 1 bögre cukor
- 1 mokkáskanálnyi vaníliás cukor

Az összes hozzávalót egy lábasba tesszük és lassú tűzön, állandó kevergetés mellett összeforraljuk. Kb. 5 percig főzzük, majd tűzről levéve 5 percig állni hagyjuk. Teaszűrőn átszűrjük és kihűtjük, majd jól zárható, tiszta üvegbe töltjük. Hűtőszekrényben hetekig eláll. Kávé, tea, tejturmix ízesítésére használhatjuk.

www.eletfuszerei.hu

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:
rétisas volt.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 32 cm-es szabadon választható pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból:
Kriskó László és Dávid, Machalek Johanna Sára, Farkas-Sallak Ajsa
Az étvételre jogosító utalvány átvethető a Polgármesteri Hivatal titkárságán ügyfélfogadási időben.

MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

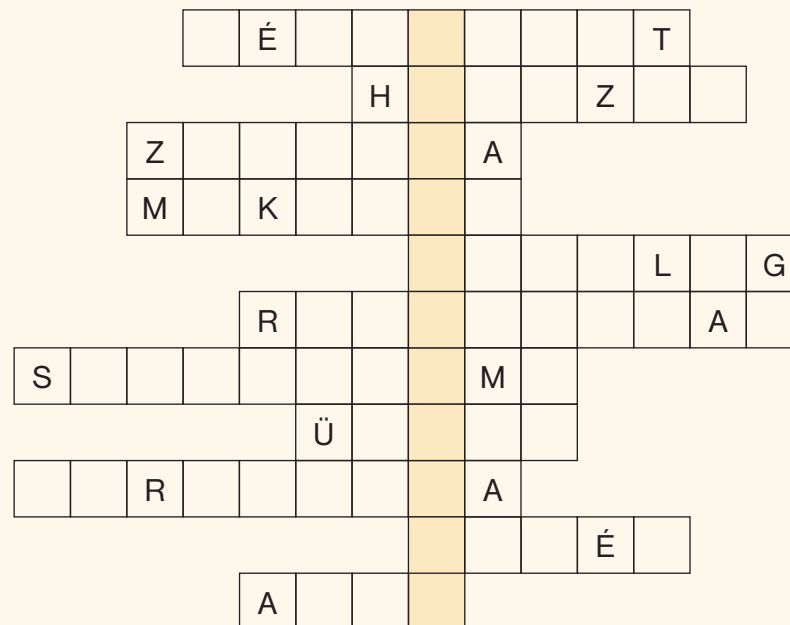
A új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk!

A helyes válasz beküldői között kisorsolunk

3 db 32 cm-es szabadon választható pizzát amit a Rizzo Gastro Bar-ban lehet beváltani!
A megfejtéseket 2017. december 31-ig kérjük a ***mende@mende.hu*** címre elküldeni,
a nyerteseket e-mailben is értesítjük!

Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

Megfejtés: a Karácsony egyik szimbóluma, ez alá kerülnek az ajándékok

1	Megvéd a hidegtől, ha felvesszük.	7	Magaslat, amiről le lehet csúszni
2	Hóesés más szóval.		szánkóval, ha havas a táj
3	Apró fagyos jégkristályok	8	A Karácsony is ez
4	A Télapó másik neve	9	Téli sporteszköz, jégpályán használják
5	Az égbolton, és a karácsonyfán is	10	Karácsonyi, téli fűszer
	látni ilyen	11	Kerek formájú, általában piros, vagy
6	Ilyen állat húzza a Mikulás szánját		zöld színű gyümölcs

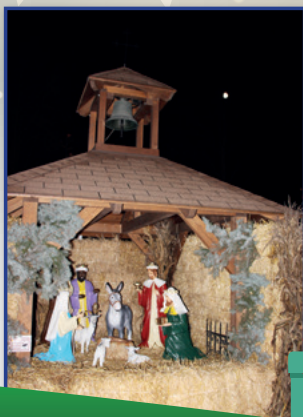

Meghívó községi karácsonyra

Az idei évben is nagy szeretettel hívunk és várunk mindenkit december 17-én a Szent István parkba, ahol 16 órától az élő betlehemet lehet megtekinteni.

Terveink szerint idén is lehetőség nyílik egy közös éneklésre a karácsony szellemének közös felidézésére.

16³⁰-tól Kaszanyi József polgármester mond ünnepi beszédet, majd az egyházak képviselői mondják el köszöntőjüket. Az adventi gyertya meggyújtása után, 17 órakor kezdődik a község karácsonyi ünnepe a Szabadidőközpont nagytermében, ahol hagyományainkhoz híven színes előadásokkal várjuk mindazokat, akik szívesen töltik velünk ezt a különleges vasárnapot.

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy a község karácsonyi ünnepére való eljutás megkönnyítése érdekében külön buszjáratot indítunk 2017. december 17-én: 15²⁰-kor indul Pusztaszentistván - Játsszótérről, 15⁴⁰-kor Dózsa György út végéről, este pedig 19⁰⁰-kor indul vissza a Polgármesteri Hivatal elől.